

"Kurent" je silno staro ime in običaj, izvira namreč še iz paganskih časov, aen, dan se je ohranilo med Slovani ob današnjem dne. Naj povem nekaj tuoli enkolto od kurenta v železnikih. Na prstni dan dopoldan se zberejo okoli 15 let stari fantje, kolikor je le mogoče natrosoma, v kakšni kovačnici ali na kakem drugem skritem kraju. Le delj časa poprej pripravijo kakšne stare kožuhe in drugo staro obleko, da je ta dan kaj v roke vzeti. Zdelaj napravijo "kurenta". Oblečejo enemu fantu navadno stare, vnozane, široke hlače in ga okoli nog z slamo obarajo, da je bolj junacen. Po živah ga oblečejo z narobe obrnjeno kožuh, ga z kakšnim dragojasto opasico oprežejo čez pas in okoli vrata, na obraz mu denejo seno in na glavo stari klobuk, nadeb, kterega so navadno kozlovi rogovci pritrjevani. Aker imajo dovolj obleke (in te navadno z gredelico), se napravita in našemita še dva druga fanta za "varha", da, kao kurenta "varjeta", imata torej v ta namen tudi stare smetle v rokah, eden pa se napravi za vozničca. Ko je vse pripravljeno, poradijo "kurenta" na savi, kdaj eden na koži rog potrobi, in hujoma so vsi na ulici, ter ga med vrhom trobenjem skozi tergo peljejo. Ljudje iz vsih vsej priletijo "kurenta" gledat, in so silno radovedni zvečtiti, kdo je ta ulicu, pa nevarno se je preblizo bližati, ker varha sta shalozaridung in sembrano radca z metlami hrog sebe mahata. Vtrci va daleč za njimi gredo, pa se tudi zlo varajo, da kateri kaj z metlo po herbtu nedobi. Tudi vozničca je večkrat zlo mahariden, če le more, tako kivo z avozi in "kurenta" po snegu prekucne, komur se ljudje zlo krohotajo. Varha prece priskočita, da nebretnega zironaka zopet na savi vzdigneta. V hoven terga se ve, nejo zopet nazaj do kraja, kjer so ~~se~~ napravljali, skerbno pa popravejotro, ke onajaj podijo, da bi se ne izgredlo, koto je "kurent" bil, ker mu potem radi nagadnjajo; čez dolgo se le se izmuzajo potem skrivaj vseh na svoj dom. Na prstni večer iz kuhinj prav lepo diši, zakaj se zlo je v naših krajih v navadi, da ljudje keli post mesnih jedi ne pokusijo. Torej si ta večer sledni, če je še tolikšen zironak, kaj boljšega preskerbi in se en, kolko za dolgi post okrepča. Kdor pa le kaj ar lohe vtakniti nima, se pa napraviti v seme, ter ga med večerjo po bisah, malo po sredi izbe, po plire, potem ga le mizam, da kaj jedila dobi. Posebno rade pa se seme takim mizam bližajo, kjer se vino pije, imajo portudi praznej dolge perste, le gredé vince prijejo, ce se posebno natanku na taksto se pazi. Včkrat pa kteri semer tudi z krosnjo na herbtu primaha. Na krosnjo se iz slame in čunj narejeda otroka napravi in tud zarij perosi, da kaj več jedila dobi.

Na pepelnico popoldan "kurenta" k pogrebu nesejo. Zberejo se zopet fantje s skrivaj skupaj, kjer so se prstni dan obearili, napravijo iz slame in čunj "kurenta" ga položijo na nosilnice, ter ga nesejo med glasnim šumom skozi tergo. Pred njim nese eden na kakšni pekli staro rastergano bisavko in ga njim eden ali dva, kakor stare babice vs eniljena fanta jokata in z stakimi metlami za njim pomatata. Na koncu terga "kurenta" med smehom čez most v vodo telebijo, potem se razidejo sledni na svoj dom, in tako je "kurent" za eno leto v kraj in pokoj spravljén! Ta običaj nam je, kakor sim v pricetku rekél sicer se dedšina paganskih časov, opronne nas pa tolko bolj živo khrvaležnosti do Boga, kteri nas je brez našega zaslužjenja rešil žalostne teme paganstva, in nam razsvetlil skoz luc sv. katoliške vere pot do večnosrečnega življenja, do slomovine e nebeske!

3

Popisal J. Levčič. - Iz Einspielerjevega "Prijetela"
III (1854) 35-36.